Dodatek do „Biuletynu Kowieńskiego"

BIULETYN BAŁTYCKI

WILBI

PODAJE WIADOMOŚCI BIEŻĄCE Z ŁOTWY ORAZ PERJODYCZNE Z ESTONJI I FINLANDJI.

Nr. Wilno, dnia 20 IV.1932 r. 41.

T r e ś ć n u m e r u:

---§---

ŁOTWA.Kronika: 1."P e h d e j a B r i h d i" o s t o s u n k u F i n l a n d j i d o P a n - b a ł t y k i ."Pehdeja Brihdi" /Nr.88/: Prezes fińskiej Izby Handlowej major Hulting wyraził się o możliwościach Pan-bałtyki jak następuje: "Idea Pan-bałtyki polega na uregulowaniu stosunków ekonomiczno-politycznych kilku sąsiednich państw na nowych zasadach. Współpraca tego rodzaju jest mojem zdaniem, nawet w ciaśniejszym zakresie utopją, niemającą praktycznego znaczenia. Każde państwo zmuszane jest do ograniczania eksportu waluty i regulowania swego handlu zagranicznego niezależnie od sąsiadów. Ograniczanie importu w jednem państwie wywołuje odpowiednie kroki w innem. Współpracę fińsko-łotewską utrudnia wzajemna konkurencja tych krajów. Finlandja eksportuje te same towary co Łotwa: masło, bekony, materjał leśny, importuje zaś również produkty analogiczne: bawełnę, towary kolonjalne, owoce, żelazo, węgiel, maszyny. Z Łotwy Finlandja może importować len i nasienie lnu. Handel Finlandji z Łotwą utrudnia w dużym stopniu przedzielające oba państwa morze, po którem zimą można się skomunikować jedynie przy pomocy łamaczy lodów.

Założenie wspólnej centrali zakupu towarów i skoordynowanie rynków zagranicznych jest niemożliwem. Importerzy fińscy działają na własną rękę niezależnie ld eksporterów. Wspólne kantory importowo-eksportowe nie istnieją. Pozatem przemysł i handel fiński postawione są na zasadach prywatnego kapitału, podczas, gdy przemysł i handel łotewski opiera się na pożyczkach państwowych i bankowych. Objaw ten jest niezdrowy, gdyż pożyczki można w każdej chwili cofnąć i sparaliżować w ten sposób całą działalność. Państwo ze swemi pieniędzmi nie powinno się wtrącać do handlu i przemysłu. Banki i firmy winne same stwarzać środki materjalne. O ile nie umieją tego czynić, należy je zamknąć. Wymagają tego interesy państwa. Państwo stara się jedynie usunąć zewnętrzne przeszkody na drodze handlu. W żadnym jednak wypadku nie powinno państwo handlu finansować."

Prezes związku kupców fińskich p.S.Hohental również bardzo sceptycznie zapatruje się na Pan-bałtykę. Idea Pan-bałtyki jest również nierealna, jak idea Pan-Europy. Łotwa nie zdołała jeszcze zbliżyć się ze swym bezpośrednim sąsiadem Estonją, nie mówiąc już o dalszych państwach. Estonji np.zależy przedewszystkiem na wymianie produktów bez ceł, ażeby w ten sposób zapewnić swym wyrobom tekstylnym rynek zbytu. Tego jednak Estonja nie osiągnęła.

Handel z Łotwą a nawet pokój celny nie jest dla Finlandji kwestją żywotną. Kupcy fińscy wstrzymują się przed wysuwaniem tych postulatów, gdyż obrót z Łotwą jest znikomy.

2. Z m i a n y w d y p l o m a c j i p o l s k i e j ."Pehdeja Brihdi" /Nr.88/: Dotychczasowy poseł polski w Rydze Arciszewski przeniesiony zostaje na wyższe stanowisko do Genewy. W Rydze obejmie służbę dyplomatyczną syn Prezydenta Polski Mościcki.

Powyższą wiadomość zaopatruje "Pehdeja Brihdi" w następujący komentarz: Dyplomaci polscy,wyznaczając młodego Mościckiego do Łotwy, spodziewają się, że uda się w ten sposób poprawić stosunki polsko-łotewskie. Pozatem Mościckiemu powierzona będzie ważna rola nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską a Litwą.

3. Straty prywatnych banków łotewskich ."Jaunakas Zinas" /Nr.87/: W związku z kryzysem ekonomicznym, akcyjne banki łotewskie przeżyły w roku ubiegłym duże trudności. Niema prawie banku prywatnego, którego bilans wykazałby w 1931 r.zysk. Natomiast straty niektórych banków sięgają setek tysięcy, a nawet miljonów łatów. Pewien bank prywatny, który pożyczył fabryce forniru 40 tys.funtów szterlingów, wycofał zaledwie 8 tys.funtów. Inny bank, który finansował eksport leśny, poniósł w wyniku operacyj 400 tys.łatów straty.Jeszcze inny bank miał w 1931 r. 5 milj.łt.strat. Straty zostały wyrównane z funduszów rezerwowych, gdy zaś takowych brakło, pokryli straty funkcjonarjusze.

4. Dokoła teki ministra Finansów ."Brihva Zeme" /Nr.87/: Sprawa objęcia teki ministra Finansów pozostaje w dalszym ciągu niewyjaśniona. Wymienia się ok.10 kandydatów. Nominacja na ministra Finansów napotyka na trudności, gdyż wybitniejsi kandydaci zrzekli się tej godności bądź ze względów materjalnych, bądź też ze względu na ograniczenie praw i działalności ministra Finansów przez grupy polityczne.

Dla prowadzenia stanowczej polityki gospodarczej minister Finansów winien mieć trwałe oparcie i stałą większość za sobą. Część kandydatów zgodziłaby się objąć tekę min.Finansów, jednak bądź ze względu na swą dawniejszą działalność, bądź, jako mało znani specjaliści nie znajdują oni uznania. Spodziewać się należy, że trudności z obsadzeniem stanowiska ministra Finansów trwać będą aż do zwołania sesji sejmowej.

5. Postępowcy letgalscy a koalicja. "Brihva Zeme" /Nr.87/:Postępowcy letgalscy ustosunkowali się w ten sposób, że koalicji rządowej nie obalają, że oficjalnie udziału w niej nie biorą. Obecnie jednak mają oni zamiar czynnie wziąć udział w przyszłem zebraniu partji koalicyjnej.

6. Zatwierdzenie łotewskiego projektu robót publicznych przez komisję ekspertów L.N ."Jaunakas Zinas" /Nr.87/: W swoim czasie M-stwo Opieki Społecznej przedłożyło międzynarodowemu Biuru Pracy plan robót publicznych. Plan przewiduje budowę szos i mostów, przeprowadzenie dwóch nowych linji kolejowych, prace meljoracyjne i budowę na Dźwinie potężnej elektrowni. Bezrobotnych w Łotwie przewiduje się w najbliższym czasie 100 tys. Obecnie Rada L.N.przyjęła przekazany sobie przez międzynarodowe Biuro Pracy wzmiankowany projekt, uznając go za dający się zrealizować za wyjątkiem budowy elektrowni. Koszta realizacji przewidzianych prac wyniosą 90 milj.łt.

7. Redukcja emerytur . Elta: Gabinet Ministrów wydał dekret, na mocy którego ograniczone zostały emerytury osób, pobierających je od czasów rosyjskich.

ESTONJA.Kronika:1.Z prac Mstwa Sprawiedliwości ."Rev.Ztg." /Nr.87/: M-stwo Sprawiedliwości ma w ostatnich czasach wiele pracy w związku z koniecznością opracowania całego szeregu ustaw o aparacie rządowym, o ordynacji wyborczej i t.d.

2. Krytyka samorządów powiatowych ."Rev. Ztg." /Nr.88/ z powołaniem się na "Postimes" pisze: Część funkcyj samorządów powiatowych musi być przekazana gminom wiejskim oraz władzom państwowym. Reforma bowiem jest konieczna. Prasa i opinja publiczna ostro samorządy atakuje ze względu na różne ich niedomagania.

3. Redukcja seminarjów nauczycielskich ."Rev.Ztg." /Nr.88/: Dawno już uchwalił rząd redukcję seminarjów nauczycielskich. Obecnie M-stwo Oświaty opracowuje dokładny plan zamknięcia zbytecznych seminarjów. Obecnie istnieją trzy seminarja /w Dorpacie, Hapsali i Wezenbergu/oraz jedno seminarjum w Tallinie. M-stwo stoi na stanowisku, że Estonji wystarczą 2 seminarja.

B7